

12.12.2002

1812/4/00

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Kirsti Kurki-Suonio

VAMMAISEN LAPSEN OIKEUS OPETUKSEEN JA KUNTOUTUKSEEN (seloste)

Keravalaisen oppimisvaikeuksista kärsivän lapsen vanhemmat kantelivat oikeusasiamiehelle lapsensa terveydenhuollon, kuntoutuksen ja opetuksen järjestämisestä. Oikeusasiamies Paunio näki selvityksen valossa ongelmia kaupungin terveydenhuollon tiedonkulussa ja tehtävien jaossa. Ongelmat ilmenivät erityisesti siinä, että lääkinnällistä kuntoutusta koskevan asetuksen 5 §:n mukainen kuntoutussuunnitelma oli laadittu lapselle vasta vuonna 2001, vaikka hänen oppimisvaikeuksiaan oli arvioitu ja kuntoutusta annettu ensimmäisen kerran jo vuonna 1995.

Perusopetuslain 17 §:n mukaan erityisopetukseen otetulle lapselle on laadittava henkilökohtaisen opetuksenjärjestämistä koskeva suunnitelma. Opetushallituksen antaman määräyskirjeen mukaan sen toteutumista on arvioitava säännöllisesti. Kyseessä olevan lapsen kohdalla suunnitelman toteutumista ei ollut selvityksen mukaan arvioitu sellaisen lukuvuoden aikana, jona hän oli vaihtanut mukautetun opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta yleisopetukseen ja odotti paikkaa toisen koulun erityisopetusluokkaan. Paunio kiinnitti huomiota myös siihen, että opetuksen henkilökohtaisessa suunnittelussa olisi voitu ottaa paremmin huomioon moniammatillinen asiantuntemus ja opetuksen ja terveydenhuollon välinen yhteistyö perusopetuslain esitöiden ja opetushallituksen määräyksen mukaisesti.

Koska suunnittelua koskevissa säännöksissä ei ollut määräaikoja eikä moniammatillisesta yhteistyöstä ollut annettu tarkkoja määräyksiä, Paunio katsoi, ettei asiassa ollut menetelty lain vastaisesti tai velvollisuuksia laiminlyöden. Hän saattoi kuitenkin edellä olevat käsityksensä Keravan kaupungin tietoon.

Paunio korosti, että lapset ovat oikeutettuja positiiviseen erityiskohteluun perustuslain 6 §:n 3 momentin perusteella ja lisäksi, että erityisistä oppimisvaikeuksista kärsivä lapsi tarvitsee tukitoimia, jotta hän voisi nauttia perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaisesta oikeudestaan perusopetukseen. Paunio otti tässä yhteydessä huomioon myös sen, että lapsen oikeuksien yleissopimuksen 23 artiklassa tunnustetaan vammaisten lasten erityistarpeet. Hän kiinnitti huomiota myös siihen, että vammaisen lapsen oikeuksien toteutuminen ei ole yksin hänen vanhempiansa tai huoltajiensa vastuulla. Hänen näkemyksensä mukaan julkinen valta voi juuri lain edellyttämien suunnitelmien laatimisen ja niiden seurannan avulla varmistua lapsen edellä mainittujen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista siten kuin perustuslain 22 §:ssä on säädetty.

Paunio on arvioinut vammaisen lapsen oikeutta kuntoutukseen myös ratkaisussaan 14.5.2002, dnro 1846/4/00.